

DOĞU ANADOLU BÖLGESİNDE YABANIL HALDE YAŞAMAKTA OLAN, TILKI KÜRKLERİNİN BAZI ÖZELLİKLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Erdoğan SELÇUK x

ÖZET:

Bu çalışma Doğu Anadolu Bölgesinde yabanıl halde yaşamakta olan tilkilerden elde edilen postlar üzerinde yapılmıştır. Kürk kalitelerini belirlemek için, vücudun sırt bölgesi ve kuyruk yörelerinden olmak üzere iki kısımdan kıl örnekleri alınmıştır.

Bu çalışmanın amacı, bölgemizde yabanıl halde yaşamakta olan ve doğal zenginlik kaynaklarımızdan birini teşkil eden tilki kürklerinin kalitesini tesbit etmek, ileride bu konuda yapılacak olan çalışmalarda hangi hususlar üzerinde durmanın daha yararlı olacağını bilimsel olarak saptamaktır. Çalışma sonucunda görüldüğü, hayvanların gerek kıl uzunlukları ve gerekse vücudu kaplamakta olan kıllar arasındaki renk uyumu, en başta üzerinde durulması gereken konular arasında yer almaktadır. Ayrıca hayvanlar arasında görülen geniş renk varyasyonunun da üzerinde önemle durulması gerekmektedir.

I. GİRİŞ

Kürk ve dericiliğin tarihi oldukça eskidir. Daha açıkcası ilk insanlara kadar dayanmaktadır. Çünkü, bu zamanlarda insanlar avlamış oldukları hayvanların etlerini yiyip, postlarından da doğanın değişik etkenlerine karşı vücutlarını koruyabilmek için bir nevi giysi olarak yararlanmışlardır. Zamanla, bu postların üzerlerini kaplamakta olan kıllardan ilkel yöntemlerle iplik yapmaya ve bu ipliklerden de kumaşlar dokumağa başladıkları tarihi kaynaklardan öğrenilmektedir.

Teknolojinin ilerlemesi ile insanların hayvanlardan elde etmiş oldukları kıl, yün, tily ve postlardan daha değişik yöntemlerle yararlanmağa başlamış oldukları görülmektedir. Dokuma endüstrisinin ilerlemesi ile daha iyi kalitede kumaşlar

x : Atatürk Üniv. Ziraat Fakültesi Zootečni Böl. Öğretim Üyesi.

elde edilmeğe başlanmış, bunun içinse daima daha üstün kalitede yapağıya ihtiyaç duyulmuştur. Bu sebepledirki, bu alanda yapılan çalışmalar neticesinde değişik kalitede yapağlar veren koyunlar elde edilmiştir.

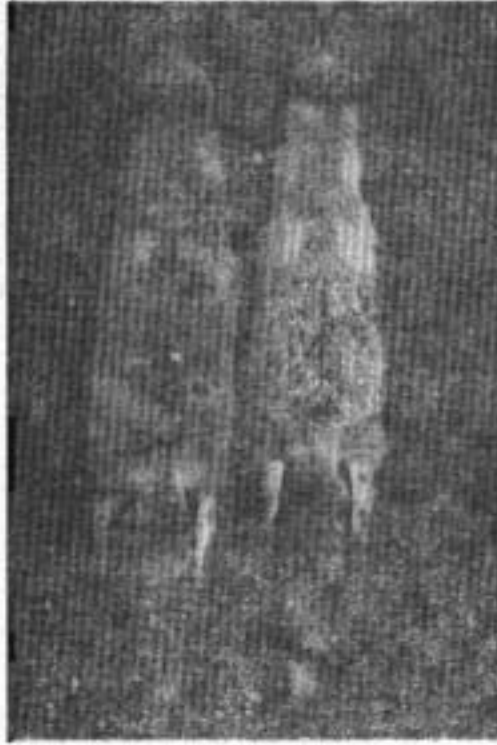
Kürkçülük alanında ise, durum dokuma endüstrisindeki gelişime benzer bir seyir takip etmiştir. Yalnız, her iki endüstri kolunda da gaye aynı olmakla beraber, gelişim yöntemleri hiç şüphesizki farklı olmuştur. En basit bir ifade ile, dokuma endüstrisi derinin bir ürünü olan yapağı, kıl, tüy vs gibi elyafı işlemekte, kürk endüstrisi ise, sözü edilen bu maddeleri, meydana geldikleri deri ile beraber ele alarak öylece işlemektedir.

Kürk endüstrisininin ham maddesi doğrudan doğruya kürk hayvanlarından elde edilen posttur. İmal edilen kürkün değeri ise, en başta elde edildiği hayvanın türüne bağlı olmaktadır. Çünkü bilindiği gibi vizon, şinşilla, tilki vs gibi hayvanların postlarından imal edilen kürklerin kalite ve değerleri birbirlerinden çok farklılık arz etmektedirler. Bu sebeple önce kürk imalatında kullanılan postun elde edildiği hayvanın türü önemlidir. Bunu müteakiben de kürkün kalitesi önem arz etmektedir. Kürkün kalitesini ise, etkileyen pek çok faktör bulunmaktadır.

Ülkemiz, kürk hayvancılığı yönünden de doğal zenginliklere sahiptir. Yalnız, şu hususu açıkca söyleyebilirizki şimdiye kadar hiç kimse konu ile ilgilenmemiştir. Halbuki, doğal zenginlik kaynaklarımızdan olan kürk hayvanlarımızın ayrı ayrı ele alınarak, üzerlerinde bilimsel yöntemlerle çalışılmasında ulusal yararın olduğu muhakkaktır.

Ülkemizde kürk hayvanı yetiştiriciliği yapılmamaktadır. Buna rağmen, Kanada, A.B.D, İskandinavya ve bazı Avrupa ülkeleri ile Rusya'da kürk hayvanı yetiştiriciliği üzerinde önemle durulmaktadır. Bölgemiz, birçok kürk hayvanı yetiştiriciliğine doğal yapı itibarile çok elverişlidir. Yalnız bilindiği gibi bu hayvanlar doğada yabani halde yaşamlarını sürdürmektedirler. Bizim de konuyu ele alarak üzerinde çalışmamız daha yukarıda da belirtmeğe çalıştığımız gibi ulusal çıkarımız bakımından bir zorunluluk haline gelmiştir.

Bu çalışma, Erzurum ve yöresinde, daha doğrusu Doğu Anadolu Bölgesinde yabani halde yaşamlarını sürdüren tilkilerin kürkleri üzerinde bazı karakterlerini belirleyebilmek için yapılmıştır (Resim. I.) Bölgede yabani halde yaşamlarını sürdürmekte olan diğer kürk hayvanları içersinde tilkilerin de önemli bir yeri olduğu bilinmektedir. Ayrıca, tilkilerden elde edilen postlar, gerek renk ve gerekse kalite itibarile üstün bir değer taşımaktadırlar. Bu sebeple Avrupa kürk piyasalarında kalite itibarile beğenilen kürkler arasında yer almaktadırlar. Yalnız, yabani halde yaşamlarını sürdüren bu hayvanların düzensiz bir şekilde avlanmaları sebebiyle yıldan yıla sayıları hissedilir şekilde azalmaktadır. Etkin önlemler alınmadığı takdirde, ulusal zenginlik kaynaklarımızdan olan bu hayvanın neslinin tükenmesi dahi söz konusu olabilir.

Resim. I. Erzurum Yöresinde Yabani Halde Yaşamlarını Sürdürmekte olan boz tilki Postları (Orij.).

II. MATERYAL ve YÖNTEM:

MATERYAL.

Bu çalışma, ülkemizin özellikle Doğu Anadolu Bölgesinde yabani halde yaşamakta olan tilkilerden elde edilen postlar üzerinde yapılmıştır.

Araştırma materyalini teşkil eden kıl örnekleri vücut ölçüleri, Erzurum ve yöresinde kış aylarında avlanılarak yine Erzurum'daki kürkçülere satılmış olan tilki postlarından alınmıştır. Ölçü ve kıl örneklerini aldığımız postlar, yüzlerce post içerisinden tamamen şansa bağlı olarak alınmışlardır. Kıl örnekleri ise, bu postlar üzerinden sırt ve kuyruk yörelerinden alınmışlardır.

İncelenmesi düşünülen kıl örnekleri; her postun belirlenen yörelerinde kıllar, post üzerinde muntazam bir şekilde aralandıktan sonra baş ve şahadet parmakları yardımı ile dipten özenle tutularak folikülden koparılmak suretiyle alınmışlardır. Örnekler postlar üzerinden alındığı için cinsiyet dikkate alınmamıştır. Çizelge I'ın tetkikinden de anlaşılacağı gibi, kıl örneklerinin alındığı tilki postları üzerinden ölçülen, baş uzunluk değerleri 14-19 Cm arasında değişmek-

Çizelge 1. Tilki Postlarından Alınan Bazı Vücut Ölçüleri.

Sıra No	Baş uzunluğu (Cm)	Boyun Uzunluğu (Cm)	Vücut uzunluğu (Baş+Kuy.Sk)	Gövde uzunluğu (Omuzucu +Kuy.Sk)	Kuyruk uzunluğu (Cm)	Bacak uzunlukları	
						Ön Bac.	Arka Ba.
1	17	24	134	48	45	27	32
2	14	20	116	40	42	30	32
3	14	21	113	38	40	25	27
4	14	20	122	46	43	28	32
5	14	21	120	45	40	26	29
6	17	24	130	43	46	24	24
7	14	21	114	41	37	25	28
8	17	25	132	46	47	26	29
9	17	23	126	44	43	24	26
10	16	23	125	44	42	24	26
11	15	22	117	44	40	23	26
12	17	24	130	44	44	24	26
13	15	22	120	44	40	24	26
14	15	22	124	45	30	30	33
15	14	20	123	42	44	27	29
14	14	20	122	45	42	28	32
17	15	22	126	46	43	26	30
18	17	24	128	44	40	27	29
19	14	24	113	37	38	24	27
20	14	25	121	44	38	24	26
21	16	28	126	40	42	25	27
22	15	22	123	45	40	26	28
23	16	25	119	42	38	26	28
24	14	23	122	45	40	25	28
25	15	22	116	40	40	23	25
26	14	28	133	45	46	26	29
27	16	28	133	44	45	29	34
28	19	30	122	31	40	27	29
29	14	26	121	41	40	28	30
30	16	28	132	43	45	28	32

tedir. Yine çizelge 1'de görüldüğü gibi boyun uzunluk değerleri ise 20-30 Cm değerleri arasında değişme göstermektedir. Boyun bitiminden kuyruk sokumuna kadar olan, gövde uzunluğu değerlerinin ise 37-48 Cm kuyruk uzunluğu değerlerinin ise 37-46 Cm arasında değişme gösterdiği, vücut uzunluğu (burun ucu+kuyruk) değerlerinin ise 113-134 Cm değerleri arasında değişme gösterdiği saptanmıştır.

YÖNTEM

Vizon, sansar, tilki gibi kürk hayvanı yetiştiriciliğinde, kürkün görünümünü etkilemesi ve kalitesi hakkında bir fikir vermesi bakımından kuyruk da ayrı bir önem arz etmektedir. Bu sebepledirki, kürkün kalitesini belirlemek için kıl örnekleri alınırken, vücudun sırt bölgesine isabet eden kısım ile kuyruk yöresinden olmak üzere bir post üzerinden iki yöreden örnek alınmıştır. Kıl örneğinin alınacağı kısımdaki kıllar; üflenilerek muntazam bir şekilde aralandıktan sonra, sol elin iki parmağı (baş ve şahadet) yardımı ile düzgün bir şekilde tutulduktan sonra sağ elin yine baş ve şahadet parmakları yardımı ile dip kısmından sıkıca tutulmak suretiyle folikülden koparılarak alınmışlardır. Koparılarak alınan kıllar ise, gayet düzgün bir şekilde önceden hazırlanmış olan zarflara ayrı ayrı konulmuşlardır.

Lüle Uzunluklarının Ölçülmesi:

Gerek sırt bölgesinden ve gerekse kuyruk yöresinden alınmış olan kıl örnekleri düzgün bir zemin üzerine ayrı ayrı muntazam bir şekilde yerleştirilmişlerdir. Bu işlemi müteakip, her örnek için, hem alt ve hem de üst kıllar milimetrik bir cetvel yardımı ile ölçülmüşlerdir. Lülecekleri teşkil eden alt kılların daha sık olmaları sebebiyle daha muntazam lülecekler meydana getirdikleri, üst kılların ise, alt kıllara kıyasla daha seyrek olmaları ve uzunluk bakımından da alt kıllara kıyasla daha az mütecanis olmaları görülmüş, bu sebeple ölçü almada daha dikkatli olunmağa çalışılmıştır.

Gerek alt ve gerekse üst kılların lüle uzunlukları arasında bir mukayese yapılmıştır. Bu mukayese neticesinde; sırt bölgesi ve kuyruk yöresi alt kılları arasında yapılan istatistiki değerlendirme neticesinde aradaki farkın istatistiki olarak % 1 ve % 5 güven sınırlarında önemli olduğu tesbit edilmiştir. Yine sözü edilen bu iki bölge üst kılları arasında yapılan istatistiki değerlendirme neticesinde de aradaki farkın yine istatistiki bakımdan % 1 ve % 5 güven sınırlarında önemli oldukları görülmüştür.

III. BULGULAR :

Sırt bölgelerine isabet eden yerden alınmış olan kıl örneklerinin alt kıllarında; uzunluk ve incelik bakımından kendi aralarında çok iyi bir tecanüsün olduğu görülmüştür (Resim. 2.). Renk bakımından ise; yine sırt bölgesinden alınmış olan bütün örneklerde, kuyruk yöresi alt kıllarına kıyasla, genel bir koyuluğun olduğu dikkati çekmiştir. Alt kıllarda renk ve incelik bakımından iyi bir mütecanisliğin olduğu yalnız, kılların dipten uç kısma doğru koyulaştığı en uç kısımda ise bazı kıllarda bir santimetre kadar bir kısmın üst kıllarla aynı renkte olduğu müşahede edilmiştir. Sansarlarda, yine alt kıllarda renk bakımından kılın uç kısmı ile dip kısmı arasında bariz bir renk farkı görülmekte iken, tilkilerde

böyle bir renk farkının olmadığı dikkati çekmektedir (Resim 2.b.). Yalnız, alt kıllardaki kayganlık ve yumuşaklığın sansarlardaki kadar iyi olduğu görülmüştür.

Sırt bölgesinden alınan örneklerdeki üst kıllar, alt kıllara kıyasla daha az sayıda ve seyrekler. Tilki kürküne asıl rengini ve güzel görünümünü veren de bu üst kıllardır. Bir üst kıl alınıpda incelendiğinde, dip kısmından uca doğru kıl boyunca iki, bazan üç farklı rengin olduğu müşahede edilmiştir. Genellikle bu kılların dip kısımları açık renkli olmaktadır. Alt kılların, kıl uzunluğu boyunca kıl rengi ya koyu veya alt kılın renginde olduğu da dikkati çekmektedir. Alt kıllar seviyesinden yukarıda, yani üst kısımda kalan kılın uç kısmı, tilki kürkünün renginde daha doğrusu bu üst kılların uç kısmındaki renk, kürkün geneldeki rengini tayin etmektedir. Üst kılların bu renkli kısmı ise, kılın ancak 1-1,5 Cm'lik bir kısmında bulunmaktadır.

Resim. 2. Tilkilerde; a. Kuyruk üst ve alt kılları.
b. Sırt bölgesi üst ve alt kılları. (orj.)

Kuyruk yöresinden alınmış olan kıl örnekleri incelendiğinde; alt kılların, sırt bölgesi alt kıllarına kıyasla farklı bir durum arz ettikleri görülmüştür. Şöyleki, kuyruk yöresi alt kıllarının sırt bölgesi alt kıllarına kıyasla biraz daha uzun oldukları bu farkın istatistiki işlemler neticesinde de % 1 ve % 5 güven sınırlarında farklı oldukları saptanmıştır. Ayrıca, kuyruk yöresi alt kılları hafif bir kıvrımlılık arz ettikleri halde sırt bölgesi alt kıllarının tamamen düz bir görünümde oldukları gözlenen en önemli özellikler arasındadır. Ayrıca, kıl incelikleri bakımından ise, sırt bölgesi alt kıllarının gayet ince ve mütecanis bir durumda olmalarına rağmen, kuyruk yöresi alt kılları daha kaba ve kalınlık itibariyle de daha az mütecanis oldukları bariz bir şekilde görülmektedir. Renk bakımından ise, dipten uca doğru açıktan koyuya, mütecanis bir değişim olmaktadır. Yalnız, bazı kılların uç kısımlarının rengi ise kürkün genel rengine çok benzerlik göstermektedirler.

Gerek sırt ve gerekse kuyruk yöresi alt kılları uzunluk bakımından ele alındıklarında; sırt bölgesi alt kıllarının Çizelge. 2'de de görüldüğü gibi 3.0-5.5 Cm, kuyruk yöresi alt kıllarının ise, 4.0-7.5 Cm değerleri arasında değişime gösterdikleri saptanmıştır. Genel bir değerlendirme yapıldığında, sırt bölgesi alt kıllarında ortalama değer 4,2 Cm, kuyruk yöresi alt kıllarında ise bu değer 5.5 Cm civarında olduğu görülür. Her iki bölge alt kıl değerleri arasında bir mukayese yapıldığında, aradaki farklılığın istatistiki işlemler neticesinde % 1 - ve % 5 güven sınırlarında önemlilik arz ettiği görülmüştür.

Üst Kıllar:

Bilindiği gibi kürk hayvanlarında kürkün kalitesini etkilemesi bakımından üst kıllar da alt kıllar kadar, hatta daha fazla bir önem arz etmektedirler. Üst kıllar alt kıllardan daha uzun olmakla beraber alt kıllar kadar sık ve uzunluk bakımından mütecanis değildir. Hiç şüphe yokki, kürkün kalitesini ve görünümünü, sözünü ettiğimiz bu iki kıl topluluğu birden etkileyerek belirlemektedirler.

Sırt bölgesindeki üst kılların, kuyruk yöresi üst kıllarına kıyasla biraz daha farklı özellikte oldukları görülmektedir. Sırt bölgesi üst kılları, aynı bölgenin alt kıllarına kıyasla genellikle 1.5-2Cm kadar daha uzun olmaktadırlar. Bu üst kılların, alt kıllar seviyesine kadar genellikle koyu, daha doğrusu alt kılların rengine uygun bir tonda, alt kıllar seviyesinden üstte kalan 2 Cm kadar olan kısım ise farklı yani kürke asıl rengini veren gri, boz ve kızıl renkte oldukları görülmüştür. Ayrıca, sırt bölgesi üst kılları kıl uzunluğu boyunca daha düzgün, kaygan ve oldukça parlak bir görünümde olmaları ile de kuyruk yöresi üst kıllarından bariz bir şekilde ayırt edilebilmektedirler.

Kuyruk yöresi üst kılları ise; sırt bölgesi üst kıllarına kıyasla biraz daha farklı özellik göstermektedirler. Şöyleki, kuyruk yöresi üst kıllarında renk, sırt bölgesi üst kıllarında olduğu gibi alt kıllar seviyesine kadar aynı olabildiği gibi, iki farklı renkte de olabilmektedir. Hatta, çoğu kez bir üst kıl üzerinde bu renk

farklılığı dört hatta beş bölüm halinde, de görülebilmektedir. Kuyruk yöresi üst kıllarının uç kısımları ise, daima kürkün görünümüne uygun olan koyu bir renkte olmaktadır.

Çizelge. 2. Sırt Bölgelerinden ve Kuyruklardan Alınan Kıl Örneklerindeki Alt ve Üst Kıl Değerleri (Cm).

Sıra No.	SIRT BÖLGESİ		KUYRUK YÖRESİ	
	Alt Kıl Lüle Uzunluğu (Cm)	Üst Kıl Uzunluğu (Cm)	Alt Kıl Lüle Uzunluğu (Cm)	Üst Kıl Uzunluğu (Cm)
1	3.0	5.0	4.5	6.0
2	3.0	5.0	4.0	6.0
3	4.6	5.0	4.6	6.5
4	4.0	7.0	5.0	8.0
5	4.0	7.0	5.0	7.5
6	3.5	7.0	5.0	8.0
7	3.5	7.5	5.0	7.0
8	4.0	6.5	5.0	7.5
9	4.0	7.5	5.0	7.0
10	4.0	7.0	4.0	8.0
11	5.0	6.5	7.0	8.5
12	4.5	5.5	6.0	7.5
13	5.5	7.0	7.5	8.5
14	4.5	5.5	5.5	7.0
15	3.5	4.5	4.0	5.5
16	5.0	6.5	7.0	9.0
17	5.5	7.5	6.0	8.0
18	3.0	4.0	5.0	7.0
19	4.5	7.0	6.0	8.5
20	5.0	7.0	6.0	8.5
21	3.5	5.5	6.5	8.5
22	5.0	7.0	6.0	8.5
23	5.0	7.0	6.0	8.5
24	5.0	8.0	6.5	9.0
25	4.5	6.5	5.5	8.5
26	3.5	5.0	5.5	7.5
27	4.0	6.0	5.5	8.0
28	4.0	6.5	5.0	7.5
29	4.5	7.0	6.0	8.0
30	4.0	6.5	4.5	8.5

Yine, sırt ve kuyruk yöreleri üst kil uzunlukları arasında bir mukayese yapıldığında, aradaki farklılığın istatistiki işlemler neticesinde % 1 ve %5 güven sınırlarında önemlilik arz ettiği görülmüştür. Tilkilerde de sansarlarda olduğu gibi kuyruk yöresi üst kılları sırt bölgesi üst kılları kadar kaygan ve yumuşak olmayıp, dokunulduğu zaman bariz bir sertlik hissedilmektedir.

Gerek sırt ve gerekse kuyruk yöresi üst kılları, uzunluk bakımından incelendiğinde; sırt bölgesi üst kıllarının çizelge. 2'de de görüldüğü gibi 4.5-8.0 Cm, kuyruk yöresi üst kıllarının ise, 5.5-9.0 Cm değerleri arasında bir değişime gösterdikleri saptanmıştır. Yine genel bir değerlendirme yapıldığında sırt bölgesi üst kıllarında ortalama değer 6.35 Cm, kuyruk yöresi üst kıllarında ise bu değer 7.5 Cm olduğu saptanmıştır.

IV. BULGULARIN TARTIŞILMASI ve KARAR:

Günümüzde birçok ülkede tilki yetiştiriciliği özel işletmelerde geniş ölçüde yapılmaktadır. Yapılan birçok çalışmalar neticesinde ve bazan da mutasyon sonucu gümüşü ve mavi tilki gibi nadir renkte hayvanlar elde edilmiştir.

Daha yukarıda da belirtildiği gibi, ülkemizde henüz tilki yetiştiriciliğinin geniş bir şekilde ele alınarak yapıldığı söylenemez. Sadece, yabani halde yaşamakta olan tilkiler, avlanılarak elde edilen postları kürkçülere satılmaktadır. Bölge-mizden elde edilen ve mevsiminde avlanılmış olan tilki postları, gerek iç ve gerekse dış pazarlarda üstün kaliteli kürkler arasında sayılmaktadırlar. Yalnız, henüz hiç ele alınmamış olan bu konunun kendine has özellikleri ve üzerinde durularak halledilmesi gereken problemleri bulunmaktadır. Bu çalışmamız neticesinde; örnek alınan bütün postlarda kil sıklığının iyi olduğu, deri üzerini kaplamakta olan alt ve üst kılların derinin 2/3'ünde kendi aralarında birbirlerine yakın uzunluklarda oldukları, eldeki bazı postlarda renk uyumunun çok iyi olmadığı, bölge hayvanlarında rastlanılan bazı nadir renkler (kızıl, koyu gri gibi) üzerinde durulmasının çok isabetli olacağı, deri üzerini kaplamakta olan alt ve üst kil uzunluklarının da dikkate alınarak vizonlarda olduğu gibi üst kıllar alt kıllardan en az 1/3 nisbetinde daha uzun olmalıdırlar. Yetiştiricilikte, bu hususun da dikkate alınarak çalışmaların yönlendirilmesi de Çizelge 2'de görüldüğü gibi alt ve üst kil uzunlukları bakımından hayvanlar arasındaki geniş bir varyasyonu ortadan kaldırabilir kanısındayız.

KAYNAKLAR

- CLARK, C., 1970: Der Silberfuchs Wird wiederkommen. South Dakota. Aus'Amerikan Fur Breeder, Mai 1970, Über setzt von F.S.) München, den 1. August. 1970. 44. Jahrgang. Nr. 8. Der Deutsche Pelztier- Züchter.
- Nutrient Requirements of Mink and Foxes. (Firest revised edition, 1968). Number : 7. National Academy of sciences. Wasington, D.C. 1968. Nutrient

Requirements of laboratory Animals (second revised edition, 1972). Number: 10. National Academy of sciences. Washington, D.C. 1972.

ÖNCÜ, C; 1968 : Mezhaba Mahsülleri Teknolojisi.

DERİCİLİK.

(Temel Bilgileri).

Ank. Üniv. Ziraat Fak. Yay. 322. Ders kit. 116, ANKARA.

RANNE, M., 1970 : Aktuelles für Fuchszüchter. (Übersetzung aus Våra Palsdjur Nr. 5/1969, von H.Z) Der Deutsche Pelztier -SZüchter. München, den I. April Ipril 1977. 44. Jahrgang, N0o.4..

RANNE, M., 1970: Actuelles für Fuchszüchter. (Übersetzung aus, Våra Palsdjur: Nr. 8/ 1969 von H.Z.).

München, den I. August 1970. 44. Jahrgan No: 8 Der Deut che Pelztier-Züchter.

SZUMAN, J., Paznan (Polen), 1969. Die Vorbereitung der Paarungssaison in der Blaufuchszucht.

München, den I. October 1969 43. Jahrgang Nr. 10 Der Deutsche Pelztier-Züchter.

YAZICIOĞLU, T., KÜRK TEKNOLOJİSİ.

Ege Üniv. Ziraat. Fak. Yayınları : 358. Bornova. İzmir